

AM-viewer maakt zoeken naar

De nieuwe regels op het terrein van aardappelmoeheid hebben vooral gevolgen voor bloembollentelers die land huren van akkerbouwers met aardappelteelt. Senior specialist Ad Toussaint van de NAK in Emmeloord legt uit wat er anders wordt. De monstergrootte verandert, en de belending van besmette percelen. Een in opdracht van LNV en PD ontwikkelde AM-viewer kan helpen om snel inzicht in te huren percelen te krijgen als het om AM gaat.

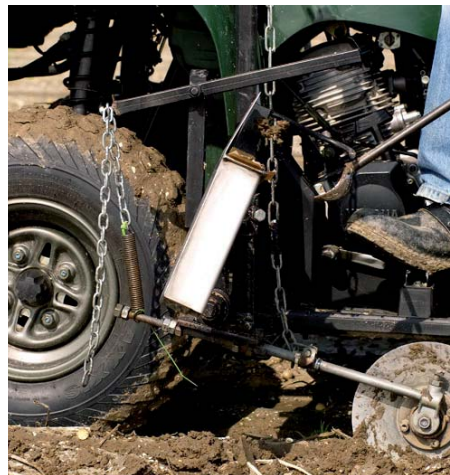
Tekst: Arie Dwarswaard
Foto's: NAK

Het is drukker dan andere jaren in april op het grondmonsterlaboratorium bij de NAK in Emmeloord. De verklaring daarvoor is eenvoudig, legt senior specialist Ad Toussaint uit. "Veel telers willen nog voor de nieuwe AM-regelgeving hun percelen laten bemonsteren. Dat is hier goed te merken." Aardappelmoeheid is niet alleen het gesprek van de dag in de bloembollensector, maar vraagt, logischerwijze, ook veel tijd en aandacht van de NAK in Emmeloord. Deze keuringsdienst is verantwoordelijk voor onder meer de keuring op pootaardappelen en uitgangsmateriaal voor de teelt van granen en grassen. Net zoals de BKD dat is voor de bloembollen.

De aardappel- en bloembollenwereld raken elkaar juist op het gebied van aardappelmoeheid als het gaat om het telen van bloembollen op gehuurd land waar ook aardappelen worden geteeld. Derde landen als de VS en Japan eisen een AM-onderzoeksverklaring dat bloembollen voor die landen zijn geteeld op AM-vrije percelen. En daarom heeft de wijziging per 1 juli in de Europese AM-regelgeving voor beide sectoren voor veel onrust gezorgd. Die onrust is niet helemaal terecht, meent Ad Toussaint. Er zal namelijk in veel gevallen niet veel veranderen. De belangrijkste wijzigingen licht hij toe.

SOMS 1500 CC

De eerste grote wijziging is de grootte van de monsters. Dat is tot 1 juli 600 cc grond per ha. Daarna wordt het 1.500 cc per hectare. Meer prikken per ha betekent dat de kans op het vinden van een aardappelpycyste flink toeneemt. "Maar niet met factor 2,5 zoals je op basis van de getalsverhouding zou zeggen. Uit onderzoek blijkt dat de kans twee keer zo groot wordt op

In veel gevallen zal de omvang van het monster niet groter worden, verwacht Ad Toussaint

het vinden van een of meer cysten." In heel veel gevallen is het echter niet nodig om met een groter monster te gaan werken. Toussaint:

.....

'Als een teler zijn kaartje met gegevens instuurt kunnen wij controleren of hij daar aardappels of bloembollen AM-vrij kan gaan telen'

.....

"Als er op een perceel zes jaar of langer geen aardappels hebben gestaan, dan blijft het 600 cc. Dat moet de grondeigenaar uiteraard wel kunnen aantonen. Ook als je al twee keer hebt laten bemonsteren en in beide gevallen werden geen cysten gevonden blijft de monsteromvang

600 cc per ha. En als er bij het laatste onderzoek geen cysten zijn gevonden, dan mag er bij een volgende bemonstering met 600 cc per ha worden gewerkt."

Op basis van die regels verwacht Toussaint dat er nog heel wat AM-vrije grond beschikbaar blijft. "Wij denken zelf dat het wel mee zal vallen, zeker op bedrijven die pootaardappelen telen, en waar nooit iets is gevonden. Die kunnen gewoon op de 600 cc blijven.

PERCEELSDEFINITIE

De andere grote wijziging op het terrein van aardappelmoeheid betreft de perceelsdefinitie. Aanvankelijk wilde de EU dat elk perceel waar cysten werden aangetroffen in zijn geheel besmet zou worden verklaard. Met een intensieve en economisch belangrijke aardappelteelt in Nederland zou dat voor grote problemen gaan zorgen. LNV en PD hebben zich ingespannen om op dat punt een praktischere benadering voor te stellen. "Dat is gelukt", stelt Toussaint vast. "Het blijft mogelijk om een gedeelte van een perceel besmet te verklaren en de rest als AM-vrij te beschouwen. Dat kan dus betekenen dat er een of meer stroken in een perceel liggen met AM, terwijl de rest vrij is. Wat wel gaat veranderen is de belending van die strook. Die was zes meter aan beide kanten. Dat wordt 16 meter aan beide kanten. Dat is gebaseerd op diepgaand onderzoek in Nederland naar het haardenmodel van AM. Daaruit kwam dat 16 meter een goede wetenschappelijke onderbouwing vormt voor de breedte van de belending. Daar komt nog bij, dat als de afstand tussen twee besmette stroken inclusief belending minder dan 27 meter bedraagt, het wordt samengevoegd tot één besmet perceelsgedeelte. Alles bij elkaar kan het dus betekenen dat bij een besmetting een teler minder AM-vrije grond tot zijn beschikking heeft."

Uitgangspunt is dat, voordat er wordt bemonsterd, gecontroleerd is of bemonstering is toegestaan met de opgegeven methode.

DIGITALE VIEWER

Om snel inzicht te krijgen in de status van een perceel is door LNV en PD nagedacht over mogelijkheden daartoe. PD en NAK hebben samen bekeken welke informatie al voorhanden is, en hoe die digitaal is te gebruiken. "Uitgangspunt daarbij was om de uitvoering van de nieuwe AM-richtlijn zo gemakkelijk mogelijk te maken en daarbij de teelt te ondersteunen. Dat hebben we gedaan door gebruik te maken van de gegevens van de Gecombineerde opgave, de vroegere Meitelling. Elke grondgebruiker geeft nu al op wat hij op welk perceel teelt. We hebben die gegevens kunnen combineren met de besmetverklaringsgegevens van de

AM-vrije percelen eenvoudiger

PD. Het resultaat is een AM-viewer, waarmee wij heel snel kunnen zien wat de status is van welk perceel dan ook. Als een teler zijn kaartje met gegevens instuurt kunnen wij controleren of hij daar aardappels of bloembollen AM-vrij kan gaan telen. Dat gaat tegen kostprijs.”

De gegevens gaan terug tot en met teeltjaar 2004. Niet alleen de NAK kan dit systeem gebruiken, ook de BKD kan ervan gebruik maken. Groot voordeel vindt Toussaint dat de teler die bijvoorbeeld bloembollen wil gaan telen op huurland de aanvraag kan doen. “Ook als de verhuurder niets weet van de perceelshistorie, dan kan de teler toch informatie krijgen.”

Het is de bedoeling dat op termijn telers zelf met de viewer aan de slag kunnen, en dus thuis al kunnen zien wat de status is hun van percelen.

INVESTEREN IN RELATIE

De wijzigingen in de AM-regelgeving zullen in veel gevallen niet tot een andere situatie leiden, verwacht Toussaint. “Als ik op de AM-viewer zie hoeveel percelen er zijn waar ook na 1 juli 2010 een grondmonster van 600 cc voldoende is, dan vind ik het wel meevallen.” Wel zal een bloembollenteler die veel van huurland gebruik maakt, meer dan in het verleden moe-

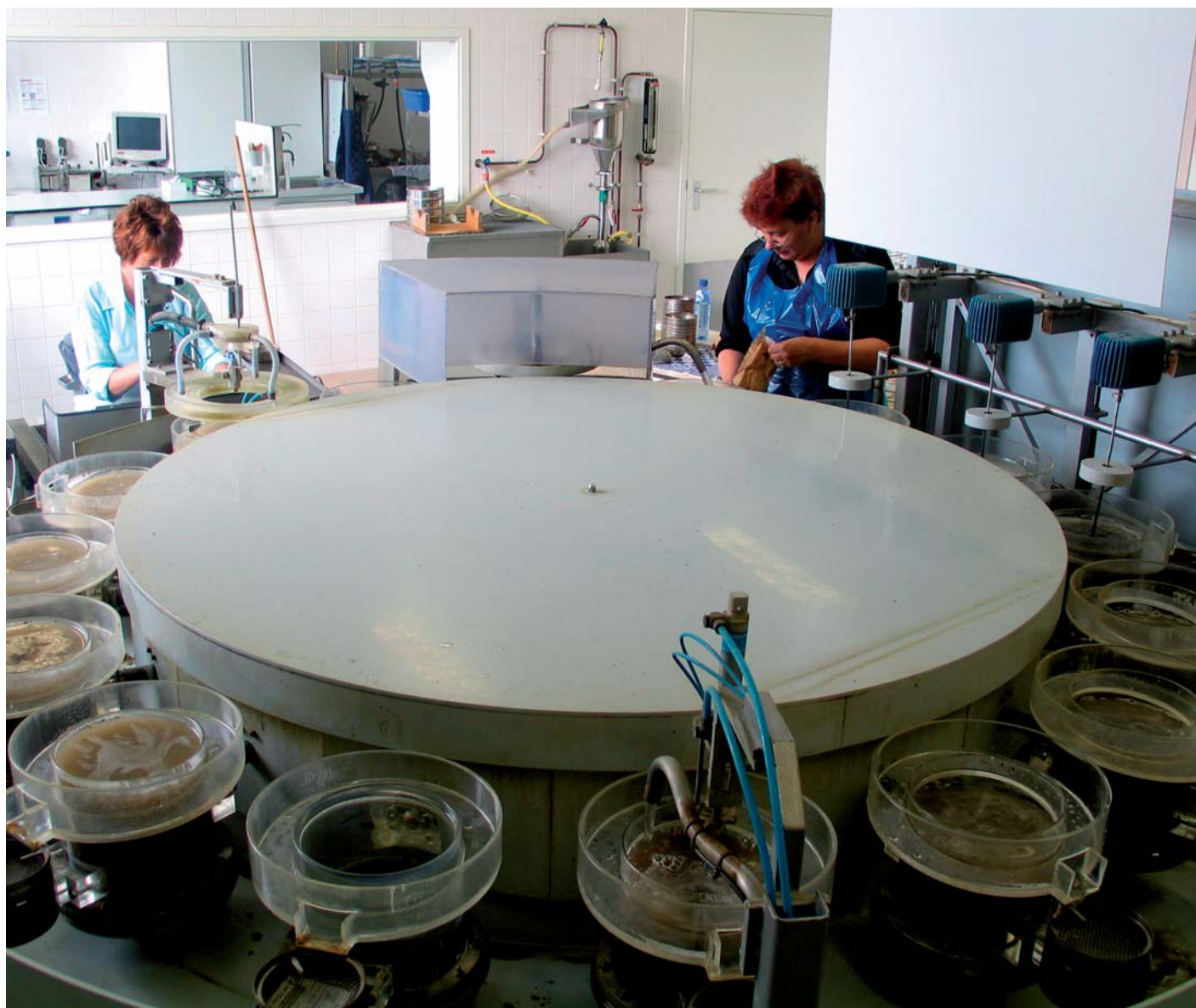
ten investeren in zijn relatie met de verhuurder, omdat de gevolgen van een besmetting groter zijn dan tot 1 juli 2010.

MEER INFORMATIE

Wie meer over dit onderwerp wil weten kan aanvullende informatie vinden op de website van de NAK, de BKD en de PD, respectievelijk www.nak.nl, www.bkd.eu en www.minlnv.nl/pd.

Resumé:

Per 1 juli treedt de nieuwe regelgeving voor aardappelmoeheid in werking. Dit heeft niet alleen gevolgen voor de aardappelteelt, maar ook voor de bloembollensector. In dit artikel komen enkele belangrijke veranderingen aan de orde. Daarnaast wordt de AM-viewer geïntroduceerd, een digitale kaart waarmee snel is te zien welke status een huurperceel heeft als het gaat om AM.

In het laboratorium worden nu meer grondmonsters dan gebruikelijk is voor deze tijd van het jaar verwerkt